

Benvinguda a tres nous acadèmics corresponents: Francesc Fajula, Ramon Muntanyà i M. Assumpció Raventós

Pilar Vélez

L'Acadèmia dóna avui la benvinguda a tres nous membres corresponents que no només representen i són protagonistes de distintes vessants de la vida artisticocultural del nostre país, sinó també de comarques ben allunyades.

El Ripollès, Osona, l'Alt Penedès o Sant Joan de les Abadesses, Vic i Sant Sadurní d'Anoia estaran ara ben representats a la nostra Acadèmia Catalana de Belles Arts, que com el seu nom ens explica és una entitat que s'ocupa de les arts i el patrimoni de tot el país.

Així doncs, el senyor Francesc Fajula i Pellicer, escultor i arquitecte, ingressa com a acadèmic corresponent per Sant Joan de les Abadesses, d'on és fill i on viu i desenvolupa la seva labor d'artista, com a escultor, i arquitecte.

Pel que fa a la primera vessant, la seva nombrosa obra d'escultor s'inscriu dins de la línia figurativa, i és d'una presència continguda i sintètica i alhora plenament contemporània i plenament mediterrània, és a dir, perfectament integrada en el nostre entorn.

Com a arquitecte, la seva preocupació pel patrimoni cultural l'ha portat a ocupar-se de diversos projectes relacionats sobretot amb la història i l'art, especialment amb el Monestir de sant Joan de les Abadesses. Cal afegir-hi, a més, que completa la seva intensa tasca en el món de la cultura com a professor a la Facultat de Belles Arts de la Universitat de Barcelona.

Alhora, avui fa també el seu ingrés el Sr. Ramon Muntanyà i Salvans, que, fill del prat de Lluçanés, viu a Vic des del 1970. El seu exercici del dret a Barcelona i Vic ha estat el fonament d'una trajectòria caracteritzada bàsicament per la seva participació activa en el camp polític: Alcalde de la ciutat de Vic entre el 1979 i el 1987, ha desenvolupat diversos càrrecs i tasques al servei del govern de la Generalitat de Catalunya. Però cal destacar-ne, d'una manera especial, la seva labor més que activa en la fundació i/o el funcionament de nombroses institucions culturals d'Osona, sobretot de caire acadèmic i universitari, i el seu paper decisiu en la valoració, recuperació i rehabilitació del patrimoni de Vic i la seva comarca.

Bon coneixedor del patrimoni cultural de la seva terra, n'és també pintor. Perquè Ramon Muntanyà sap traduir les emocions i sensacions que li provoca el contemplar o endinsar-se en un paisatge, i la seva pintura és personal, viva, plena expressió dels sentits, amb un gest producte sobretot de "saber mirar".

Tot plegat, doncs, ens parla d'una personalitat abocada de sempre a l'art, la cultura i la gestió del patrimoni, vessants ben pròpies d'un acadèmic.

Finalment, M. Assumpció Raventós és una artista de reconeguda trajectòria que al llarg dels anys ha conreat un ampli ventall de tècniques en la seva manifestació plàstica tan plural.

Tota mena de llenguatges, amb un profund coneixement dels materials, en què sobresurt sobretot el seu gust pels papers –producte segons ella mateixa de la influència d’un avi bibliòfil– i dels procediments, li serveixen com a camí d’expressió del seu sentiment vital. Pintura, dibuix, gravats, llibres, tapís, en les seves nombroses especialitats, d’acord amb la tradició o el producte de la seva investigació, demostren que qualsevol procediment és vàlid per a la creació plàstica.

Sens dubte, Raventós és una artista que ha contribuït eficaçment a difondre aquesta apreciació mitjançant les exposicions que ha realitzat des del 1950 fins avui, i com a promotora i impulsora de totes aquestes especialitats. Art i tècnica o tècnica i art, lligades estretament a les mans de la sensibilitat de l’artista, sempre a mig camí entre els pins de Lavern i els carreus de la Barcelona medieval.

Donem pas, doncs, al lliurament dels diplomes i les insígnies.

Paraules de resposta de Ramon Montanyà en nom dels tres nous acadèmics corresponents

Excel·lentíssim senyor president,
il·lustríssims senyores i senyors acadèmics,
senyores i senyors,
estimats amics,

Maria Assumpció Raventós, Francesc Fajula i jo mateix ens sentim profundament agraïts per l’alt honor que ens atorga l’Acadèmia de voler-nos-hi comptar com a membres corresponents.

Per significar aquest honor se’ns fa lliurament dels diplomes i les insígnies.

Gràcies, moltes gràcies.

La casualitat, que a mi no em sembla gens gratuïta, ha volgut fer coincidir les coses amb la presentació del magnífic catàleg dels dibuixos de Lluís Rigalt, l’autor d’una obra tan extensa i de tanta qualitat i tan ben representada a l’Acadèmia.

Rigalt coneixia molt bé el país i ens va llegar una profusa documentació dibuixística. Ell, en aquesta època de l’any, segur que també havia vist, com M. Assumpció Raventós, el brotar joiós i prometedor dels ceps arrencats pels planells i a l’entorn dels costers de Sant Sadurní d’Anoia i tot l’Alt Penedès, i la florida poruga dels presseguers entremig de les vinyes. I havia admirat el “drap de les bruixes” a Sant Joan de les Abadesses, la vila de Francesc Fajula, abans que fos traslladat al Museu Episcopal de Vic –avui refet amb prou dignitat, segons que sembla, per arribar als claustres de la catedral i del convent de Sant Domènec, i allí prendre les seves notes.

La Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi, des del seu àmbit institucional i per la seva pròpia estructura, exemplifica amb una naturalitat perfecta la síntesi indispensable entre aquella tradició de pensament que veu la gran capital barcelonina com una amenaça per a l'equilibri territorial del país, i aquella altra tradició que contempla Barcelona no pas com un perill, sinó com l'actiu essencial de Catalunya.

Aquell clam de Gaziell sobre *la necessitat de fugir de la ciutat tentacular i emprendre el sant retorn a les viles espirituals*, més enllà de la imprescindible elegància literària, em sembla que ja no cal.

Si volem i sabem conjugar els elements que ja tenim, podem convertir en plena realitat la utopia noucentista de la Catalunya-ciutat, i, per superació, podem aconseguir la síntesi entre aquells dos corrents contraposats a què em referia, els quals, amb més fortalesa o més feblesa, han persistit al llarg del darrer segle i mig de la nostra història.

Amb Maria Assumpció Raventós i Francesc Fajula és ben segur que compartim molts sentiments. Aquí només vull referir-me al de la reconeguda i agraïda emoció per haver estat elegits membres corresponents de l'Acadèmia, i, des d'aquesta condició, poder col·laborar, en la mesura del nostre abast, en els consells per a la conservació, l'estudi i la difusió del patrimoni historicoartístic de Catalunya, fent honor, alhora, d'una manera convençuda i serena, al respecte i la defensa de les essències pròpies del nostre poble, particularment en l'ordre cultural i artístic.

Ara que en el món avança, desbocat, el cavall que cavalca l'apocalíptic genet de la guerra, també cal, més que mai, mantenir i defensar aquelles essències, com ho demanen els versos d'un dels sonets de Shakespeare que Salvador Oliva ha traduït a la nostra llengua:

*“Quan tombi les estàtues la guerra destructora
I arrenquin les baralles els últims fonaments
Ni l'espasa de Mart ni la flama que arbora
no cremaran ni un sol dels teus records vivents”.*

19 de març de 2003.